

Štev. 20.

Leto 7.

Izhaja dvakrat na mesec.

Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:

Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Del. zbornice) kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

Predlog proračuna za leto 1933-34.

Finančni minister je v soboto, dne 19. novembra 1932 predložil narodni skupščini predlog budžeta za leto 1933-1934, ki je v glavnih postavkah sestavljen takole:

A. Splošni državni izdatki.

1. Vrhovna državna uprava	151.553.223
2. Pokojnine in invalidnine	915.738.432
3. Državni dolgovi	1.187.228.820
4. Ministrstvo pravde	358.514.186
5. Ministrstvo prosvete	784.671.999
6. Ministrstvo za zun. zadeve	120.973.717
7. Ministrstvo za notr. zadeve	551.114.183
8. Ministrstvo za finance	303.207.958
9. Ministrstvo za vojno in mornarico	2.001.900.000
10. Ministrstvo za gradbe	164.420.900
11. Ministrstvo za promet	152.530.804
12. Ministrstvo za kmetijstvo	61.886.584
13. Ministrstvo za trgovino in industrijo	45.429.487
14. Ministrstvo za soc. politiko	150.756.418
15. Ministrstvo za telesno vzgojo	14.970.000
16. Proračunski rezervni krediti	25.000.000
Skupaj	6.989.896.910
lansko leto	7.575.120.665
letos manj	585.223.755

B. Izdatki drž. podjetij in ustanov.

1. Ministrstvo za prosveto	23.683.082
2. Ministrstvo za finance	539.267.212
3. Ministrstvo za promet	2.458.386.644
4. Ministrstvo za kmetijstvo	55.343.195
5. Ministrstvo za trgovino in industrijo	16.234.352
6. Ministrstvo za šume in rudnike	31.711.489
7. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje	53.783.395
Skupaj	3.448.429.669
lansko leto	3.748.079.135
letos manj	299.649.666

C. Splošni državni dohodki.

1. Neposredni davki	1.808.000.000
2. Posredni davki	2.880.000.000
3. Monopoli (višek dohodkov)	1.606.730.500
4. Državno gospodarstvo (višek dohodkov)	535.251.967
5. Razni dohodki	159.914.443
Skupni dohodki	6.989.896.910
v letošnjem proračunu	7.575.120.655
manj kakor v prejšnjem letu	583.223.755

D. Dohodki drž. podjetij in ustanov.

1. Ministrstvo prosvete	35.580.000
2. Ministrstvo financ	556.015.651
3. Ministrstvo za promet	2.843.151.047
4. Ministrstvo za kmetijstvo	55.343.195
5. Ministrstvo za trgovino in industrijo	54.000.000
6. Ministrstvo za šume in rudnike	53.783.395
Skupaj	3.983.681.363
v letošnjem proračunu	4.501.034.297
torej manj predvideno	517.352.641

Državni stroški so po tem proračunskem predlogu znižani za 884 milijonov 873.421 Din. Novi proračun, ki stopi v veljavo dne 1. aprila 1933, bo znašal Din 10.438.326.575.

Več kredita je predvideno za sledeče postavke:

za vrhov. drž. upravo	Din 2.268.890
za pokojnine in invalid.	» 42.579.697
za železniško ministar.	» 26.810.155
za kmetijstvo	» 6.949.948

manj pa je predvideno za:

pravosodstvo	Din 31.311.247
prosveto	» 30.556.651
socialno skrbstvo	» 9.598.000
vojno	» 130.393.863
državne dolgove	» 371.482.219

K načrtu novega proračuna je izjavil finančni minister med drugim:

Novi proračun za l. 1933-1934, ki sem ga v smislu čl. 10 ustave danes predložil narodni skupščini, je sestavljen v prvi vrsti s tendenco, da se drž. izdatki znižajo na najnižjo možno stopnjo, da bi se tako dovedli v sklad, v kolikor je to sploh bilo mogoče, s sedanjim stanjem državne organizacije in stanjem narodnega gospodarstva.

Tako močno znižani predlog za proračunsko leto 1933-34 napram prejšnjim proračunom dokazuje skrajni napor, ki se je izvršil pri odmeri državnih izdatkov. Kako važna je po svojih posledicah ta razlika tako v pogledu obsega državne delavnosti kakor tudi v pogledu kapacitete našega narodnega gospodarstva ni treba še posebej

poudarjati. Pripominjam samo to, da imajo vsi ti veliki napor in izredni ukrepi, ki so razvidni iz same sestave predloženega predloga državnega proračuna za skrajno svrhu proračunsko ravnotežje, ki se mora držati in obdržati za vsako ceno. Minister Gjorgjevič je nato v kratkih stavkih govoril, da hoče s tem vlada potrditi svojo dosedanj politiko v pogledu sanacije finančnega položaja, v katerem je država.

V prihodnji številki bomo objavili primerjavo za novo budžetno leto predvidenih kreditov za železniško ministarstvo in najvažnejše določbe iz finančnega zakona!

Tožba s. Krajnika in tovarišev proti drž. erarju tudi v drugi instanci dobijena.

Ob sklepu lista smo prejeli razsodbo prizivne instance v železničarski pravdi ss. Krajnik, Glazer, Hartberger in Lovrenčič proti državnemu erarju. Tudi prizivna instanca je priziv državnega zastopstva zavrnila in naložila toženi stranki tudi plačilo vseh prizivnih stroškov. S. Krajnik in ostali so tožili železniško direkcijo za izplačilo pokojnine, ker jih je direkcia brez vsakega upravičenega razloga odpustila pred par leti iz službe. — Prva instanca v Ljubljani je obsodila državni erar na plačilo pokojnine, a se je zastopnik državnega erarja proti tej razsodbi pritožil in je sedaj tudi prizivna instanca potrdila prvo razsodbo ter priznala odpustitvijo sodrugom pravico na pokojnino.

Mi našim težko preizkušenim sodrugom na njihovem uspehu iskreno častitamo.

Poziv.

Objavljamo poziv »Zveze delavskih žena in deklet« ter naprošamo vse sodruge, da opozore na ta poziv svoje žene, da pristopijo in sodelujejo pri boju za boljšo bodočnost.

Smo na prelomu dveh dob. Kapitalizem se preživlja, kar nam priča neozdravljiva kriza v materijelni in duhovni kulturi. Namesto njega se kažejo temelji bodoče družbe. Naravni zakon namreč zahteva, da se vsaka družba razvija in propada. Neizmerno budo te propadajoče družbe pa čutimo mi proletarci najhuje. Neštete naše množice umirajo v pomanjkanju in nasilju, po časne in nagle smrti. Zato je vedno jačja v nas želja, da se čim prej ustvari pravični družabni red, ki bo zagotovil vsakemu delovnemu človeku zadostno hrano in obleko, zdravo in lepo stanovanje, pa tudi dovolj časa in sredstev za izobrazbo, razvedrilo in počitek. Toda sama želja nam ne zadošča za dosego tega cilja. Treba nam je močne volje, trdega dela in smotrne vzgoje. V to svrhu moramo sodelovati vsi, ki smo prizadeti po sedanjih krivici, ves proletarski razred, ne le možje, ampak tudi žene.

V sedanjih družbi je proletarka še bolj izkoriščana od moža. V bodoči družbi pa bo vladala enakopravnost v dolžnostih in pravicah. Proletarska žena je živela še bednejše življenje od moža, stoletja je bila v popolni odvisnosti in vzgojena v pokorščini in suženstvu. To je vzrok, da še sedaj mnogo krat ne razume zahtev po izboljšanju in osvoboditvi in ovira naš razredni pokret. Zato je še bolj potrebna vzgoja, da bo postala sodelavka in soborka.

Vendar mora biti njena vzgoja drugačna od možev, ker je različna tudi njen razvoj in telesni in duševni ustroj.

Medtem ko je moral mož služiti kruh sebi in družini zunaj v pridobitnem delu, je bil omejen ženin delokrog skozi stoletja le na hišo in rodbino. Umevno je torej, da imajo žene poleg splošnih zahtev in potreb proletarijata še svoje lastne, ki jih morejo poznati najbolj same. Iz vseh teh razlogov je razumljivo, da so za delo med ženami poklicane v prvi vrsti žene same, saj najbolje zastopa kako stvar tisti, ki jo pozna in je sam po njej prizadet.

Iz tega spoznanja je nastala Zveza delavskih žen in deklet, ki ima namen vzbuditi v širokih množicah proletark razredno zavest in jo usmeriti h kulturnemu napredku. V to svrhu izdaja tudi

glasilo »Ženski list«, ki obravnava vsa vprašanja, katera zadevajo proletarko; kaže njeno trpljenje in pot k rešitvi. Članarina je nizka, saj znaša le 3 Din mesečno, list pa stane za nečlanice 12 dinarjev letno in izhaja enkrat na mesec. V to organizacijo spadajo vse proletarke, da se pripravimo z združenimi močmi na vršitev naloge, ki jo zahteva od proletarijata sedanjost in bodočnost.

Sodružice, iskreno Vas vabimo: pridite med nas in pripeljite s seboj somišljenice!

Sodruge pa prosimo: opozorite na to naše vabilo svoje žene in hčere, saj veste, da brez sodelovanja vseh je rešitev še daleč!

Roka pravice.

Zadnje čase se množe razni čudni primeri kazni železničarjev in smatramo za pravilno, da na par zgledih v javnosti obravnavamo te različne mere, ki zelo bijejo baš po članih našega saveza. Nam je znano, od kod veje ta veter, a vemo, da ima vsaka palica dva konca ter se večkrat pripeti, da je na zadnje tepen oni, kdor prvi vihti palico. Vemo, da se naši nasprotniki poslužujejo vseh sredstev ker vedo, da so njih dnevi šteti in si hočejo podaljšati življenje s tem, da bi zaslepili čim več železničarjev. Iz vedno novih prijav pa sklepamo, da železničarji vedno bolj in bolj spregledujejo in ni več daleč čas, ko bodo iztrgali palico iz rok in jo zavili proti onim, ki jo danes vihte. Čas obračuna bo itak prišel in tedaj se bomo z dotičnimi gospodi itak iz obraza v obraz pogovorili.

Pa preidimo na vzglede:

Na železnici je bil običaj, da so razna društva, organizacije in zadrage ter celo privatniki objavljali svoje oglase in pozive na oglašnih deskah v posameznih službenih edinicah. Celo tako daleč smo prišli, da so razni agenti prodajali perilo po dvakratnih in trikratnih cenah v službenih prostorih ter smo morali proti temu izrabljanju protestirati, ker je marsikateri neizkušeni železničar nasedel dobremu jeziku agenta.

Zadnji čas pa so nekateri gospodje zabranjevali obešanje naših vabil, druga vabila pa so lahko lepo visela. — Nikdo ni bil kaznovan, dokler ni prišel slučaj našega s. Smazeka, ki je na povpraševanje večjega števila železničarjev, kako lahko izstopijo iz Nabavljalne zadrage, obesil navaden listek v bivalnici vlakospremne osebja ter podal navodilo, kaj mora narediti oni, ki želi izstopiti iz Nabavljalne zadrage.

Ta greh, ki do tedaj sploh ni bil greh je imel za posledico, da je bil Smazek pozvan na zagovor, kjer je bil zagovor približno sledeč:

»Zakaj ste izobesili predležeče obvestilo?»

»Kot zaupnik USŽ sem že večkrat izobesil obvestila in pojasnila, tičoča se vlakospremne osebja, kar delajo tudi zaupniki ostalih organizacij, in se ni do danes nikdo nad tem spodtkal.«

»Ali Vam je znano, da se brez dovoljenja šefa stanice ne sme nič afiširati?»

»Ne, to mi ni znano!»

»Zakaj ste agitirali za izstop iz Nabavljalne zadrage?»

»Nisem agitiral za izstop. Podal sem samo pojasnilo, kako se ravnati pri izstopu in to, na željo članov. Ako bi bil hotel agitirati za izstop, bi bil to storil od moža do moža.«

»Ali imate še kaj pripomniti?»

»Ne!«

Na to je bil s. Smazek kaznovan in se kazenski odlok glasi:

Po preiskavi in zaslišanju se je ugotovilo, da ste izvesili v bivalnici za vlakospremno osebje na stanici Maribor gl. kol. obvestilo, datirano od 30. VI. 1932, v katerem pojasnjujete modalitete o izstopu iz

Nabavljalne zadrage. To obvestilo ste izvesili brez dovoljenja šefa stanice na kraju, ki je določen za oklice službenega značaja. Za to in na osnovi členov 78, 189 in 190 zakona o drž. prometnem osebju Vas kaznujemo z utrkom dvodnevnih prejemkov v iznosu Din 104-80, ki se odtegne naenkrat od Vaše mesečne plače.

Glede priziva zoper to odločbo velja čl. 191 že cit. zakona.

V d. načelnika saobr. kom. odeljenja:

Deržič l. r.

Zato se je s. Smazek pritožil in motivira svojo pritožbo v glavnem s sledečim:

Kazen se je izrekla vsled tega, ker sem brez vednosti g. šefa stanice izvesil v bivalnici vlakospremne osebja stanice Mbr sledeče obvestilo: Na številna vprašanja, kako postopati pri izstopu iz Nabavljalne zadrage, sporočam sledeče.

Kdor noče ostati več član zadrage, mora svoj delež odpovedati do 1. julija t. l., kateri se odpove na ta način, da se članska izkaznica natančno po predtisku izpolni ter odda skupaj z nabavno knjižico v prodajalni do vključno 30. junija 1932.

Ker je gornja kazen radi tega obvestila če že ne popolnoma krivična, pa vsaj prestroga, mi naj bo na tem mestu dovoljeno Vam, gospod direktor, podati dejanski stan v tej zadevi. V bivalnici vlakospremne osebja, ki je določena za oklice službenega značaja, kakor se citira v kazenskem odloku, — razglašajo svoja obvestila vse strokovne organizacije, kulturna in humanitarna društva, kakor tudi posamezniki, posebno zaupniki organizacij, brez predhodnega dovoljenja od strani g. šefa stanice, kar sem navedel tudi v svojem zagovoru pri tozadevnem zaslišanju. Kolikor mi je pa znano, se radi različnih obvestil in vabil še nikogar ni klicalo na odgovornost, kakor mene sedaj, kar ima najbrž svoj izvor v tem, da sem kot zadruhar in zaupnik organizacije, kateri pripadam, vedno nastopal proti nepravilnostim, ki so se pojavile v zadrugi, posebno pa pri zadnjih volitvah skupščinskih delegatov. To moje postopanje seveda ni ugajalo gotovim krogom in so izvešeno obvestilo proti meni uporabili na ta način, da se je pri direkiji izposlovalo, naj se me zasliši, zakaj sem agitiral za izstop iz zadrage, kar se je tudi zgodilo. Pri tem izposlovanju se od strani ovađuha ni ubrala službena pot, ampak se je zadeva javila na direkijo brez vednosti g. šefa stanice. — G. šef stanice je dobil potem od direkije nalog, naj odstrani zgoraj omenjeno obvestilo, kar je osebno storil in se je potem priložilo k zapisniku. — Članstvo pa izstopa, ker je z gospodarstvom v zadrugi nezadovoljno. Obvestilo sem izvesil iz razloga, ki sem ga podal pri zaslišanju na zapisnik in se po mojem mnenju v kazenskem odloku citirani členi 78, 189 in 190 zakona ne morejo vzeti za podlago kaznovanja. — Vsled vsega zgoraj navedenega Vas prosim, gospod direktor, da blagovolite od g. v d. načelnika saobračajno komercialnega odeljenja izrečeno kazen razveljaviti ali vsaj omiliti na kazen, ki jo že cit. zakon v točki 1 čl. 190 predvideva.

Na to pritožbo je dobil s. Smazek končno rešitev, ki se glasi:

Smazek Franc, čin. VIII. skup., vlakovodja, se je v zakonitem roku pritožil zoper odlok v d. načelnika saobr. komerc. odeljenja direkije d. železnice v Ljubljani, štev. 18081-II-32 z dne 9. VII. 1932, s katerim je bil administrativno kaznovan z denarno kaznijo Din 104-80 in je navedel okolnosti, ki naj bi ga opravičile in posvedočile neutemeljenost odnosno previsoko odmero administrativne kazni.

Premotivši tako pritožbo navedenega, kakor vse zadevne spise, ki so dali povod kaznovanju imenovanega, sem ugotovil, da je dejanski stan administrativno-kazenskega pregreška po § 71 zakona o drž. prometnem oboju s tem podan, ker je v bivalnici vlakospremnega oboja postaje Maribor gl. kol. izvesil od njega sestavljeno obvestilo na mestu, ki služi za službene oklice. Razloge, katere navaja prizivnik v svojo razbremenitev, je mogoče le delno upoštevati. Iz preiskovalnega spisa in poročila šefa stanice, št. 12857 od 20. nov. 1932 je razvidno, da postajno vodstvo afitiranja privatnih oglasov ne dovoljuje, vendar pa do tega slučaja sličnih prestopkov ni kazensko preganjalo, temveč se je zadovoljilo z odstranitvijo oglasa. — Kazniv je prizivnik v toliko, da je kršil obči službeni predpis, ki mu je moral biti znan, olajševalno pa je dejstvo, da je bil do svojega dejanja po zgledu drugih zapeljan.

Rekurent navaja v prizivu, da je stroga kazni razumljiva, ker zavzemajo pri direkcijski visoke položaje gospodje, ki so v upravnem odboru Nabavljalne zadruge. — Ta argumentacija vsebuje predbacivanje pristranosti uprave in je kaznjiva. — Z ozirom na ta delikt, zagrešen v prizivu samem, je kazni, odrejena v osporenem odloku, vključno olajšilnim momentom glede prvega inkriminiranega dejanja, v višini primerna.

Vsled navedenega in na osnovi § 191 cit. zakona

rešujem,

da se pritožba Smasek Franca, čin. VIII., vlakovodja, kot neosnovana zavrne.

(Debelo tiskano v odgovoru je podčrtalo uredništvo.)

Iz motivacije odloka direktcije je jasno razvidno, da se doslej ni postopalo proti nikomur, ki je obesil obvestilo na službeno tablo in se je našega člana rigorozno kaznovalo z nad 100-dinarsko kaznijo za nekaj, kar doslej sploh ni bilo kaznjivo in kar v času izvršitve tudi še ni bilo kaznjivo, saj je direktcija šele z naredbo SKO št. 43 od 12. julija 1932 objavila, da smejo afitirati le železničarske humanitarne, kulturne in gospodarske ustanove, strokovne organizacije pa ne.

(Se bo nadaljevalo.)

Iz okrožnic.

Znižanje pavšala za službeno obleko.

Železničarji so dobili izplačan pavšal za službeno obleko na podlagi tozadevnega pravilnika, ki doslej še ni bil preklčan in so s tem vsaj nekoliko pokrili račune za obleko, ki so si jo morali nabaviti sedaj v jeseni. Vsakemu lajku je jasno, da se z zneskom 4 krat po 600 Din odnosno 4 krat po 400 Din ne da nabaviti 4 zimске, 2 letne obleke, 2 čepice, 4 pare čevljev, 2 para škornjev, en kožuh itd., kar je pač predpisano za uslužbenca posameznih kategorij (vzeli smo za zgled one uslužbenca, ki tvori pretežno večino osebja, Op. ur.). Jasno je, da si uprava v 4 letih prihrani pri vsakem uslužbenču povprečno najmanj 700 dinarjev in je to nekaj odtegljaj od že itak nizkih plač uslužbencev. Pa pustimo ta odtegljaj, saj se pretežna večina nezavednih železničarjev z njim strinja, ko še vedno stoji izven organizacije, ali pa drevi v organizacijo, ki pomeni le blažev žegen, saj jo vodijo najvišji funkcionarji in na pr. v Ljubljanski direktciji krepko vodi krmilo sam g. v. d. načelnika saobračajno komercialnega odeljenja, Deržič, in mu kumuje v Mariboru dobro znani gosp. Tumpej s svojimi sodnijskimi obravnnavami.

Izšla je okrožnica direktcije, ki se glasi:

Štev. V/4990-1932. Dodatek za službeno odelo, znižanje za 11%.

Vsem službenim edinicam.

Ljubljana, 14. novembra 1932.

Financijsko odeljenje Generalne direktcije nam je dostavilo pod FO Gd. br. 543/32 z dne 17. nov. t. l. sledeči odlok:

»Mesna kontrola pri Generalnoj direktciji svojim aktom br. 2853 od 29. oktobra tek. god., dostavila nam je:

Glavna kontrola na svojoj opštoj sednici od 18. oktobra tek. god. pod broj 85947/32 donela je odluku sledeće sadržine:

Na pitanje Mesne kontrole pri direktciji državnih železnica Subotica u aktu br. 641 od 11. oktobra tek. god. da li se imenjujati zakon o smanjenju prinaldežnosti na dodatak za odelo, koji primaju službenici državnih saobračajnih ustanova (čl. 41 in 42 Pravilnika o službenom odelu drž. saobr. ustanova) izveštava se ista, da se i na prijem toga dodatka na odelo ima primeniti zakon o smanjenju prinaldežnosti i uredba o izmeni i dopuni ovog zakona.

Prednja odluka Glavne kontrole dostavlja se svima edinicama na znanje s tim, da u buduće po njoj postupaju. Na osnovu

ove odluke Glavne kontrole stavljen je van snage izdat razpis po aktu G. D. br. 9356/32.

Po naredbi gen. direktora. Načelnik fin. odeljenja: Podpis.

Z ozirom na gornji odlok odredimo, da obračunajo vse službene edince v mesecih oktobar in november t. l. kot pomoč za nabavko službene obleke preveč izplačane zneske v platnih spisih za mesec januar 1933. odnosno december 1933, in sicer:

Po § 5 zakona o smanjenju prinaldežnosti za 5%, po uredbi o izmeni i dopuni tega zakona za nadaljnjih 5%, torej skupaj za 11% od brutto iznosa, kar znaša: pri pavšalih po 600 Din 66 Din, pri pavšalih po 400 Din 44 Din in pri mesečnih pavšalih po 30 Din 3.30 Din. Pri naslednjih je obračunati za mesec oktobar in november t. l., torej skupaj po Din 6.60.

Odbitke je zaračunati kot obustave v posebni koloni z nadpisom »11% odbitek dodatka za službeno odelo«.

Odbitek 11% je upoštevati tudi pri zaračunavanju prve pomoči za službeno odelo.

Direktor: Ing. Klodič, s. r.

Objavljamo jo na znanje vsem uslužbenim s pripombo, da je naš savez ukrenil vse potrebne korake, da se bo s to zadevo pečal Državni svet, ki bo imel za odločati, kako je mogoče uslužbencu naknadno odvzeti njegove prejemke. — Proti odtegljaju 11% bo vložena od strani prizadetih uslužbencev takojšnja pritožba na Drž. svet in uverjeni smo, da bo Državni svet ta odtegljaj razveljavil.

Iz bolniškega fonda.

Zakup bolnice na Dedinju.

Pretekli mesec je bila nenadoma sklicana izredna glavna skupščina fonda z dnevnim redom: Zakup bolnice ženskih zdravnic na Dedinju in odobrenje ugovora o zakupu.

Začudili smo se, čemu se izredna glavna skupščina sklicuje, ko smo iz dnevnega časopisa že razvideli, da je g. minister saobračaja že potrdil pogodbo z društvom beograjskih zdravnic, da se vzame bolnica za 10 let v najem proti plačilu štirih milijonov dinarjev. Po naredbi o zavarovanju železničarjev ima glavna skupščina pravico sprejeti gotove sklepe o uporabi in plodonosnem nalaganju imetja bolniškega fonda ter so ti zaključki veljavni šele, ko jih minister saobračaja potrdi.

Res prav lepa je ta — avtonomija bolniškega fonda in upravičeno se divimo zvezarjem, ki tak postopek še zagovarjajo in nočejo, da bi naš bolniški fond prišel pod nadzorstvo ministristva socijalne politike, da bi bili tako železničarji vsaj nekoliko enakopravni v fondu, ko morajo itak nositi pretežno večino bremen.

Centralni upravni odbor bolniškega fonda štiti interese članstva.

Zakon o zavarovanju delavcev predvideva v § 6, da se osebe državnih prometnih naprav izvzame iz zavarovanja po splošnem zakonu (t. j. da sme imeti lastno bolniško blagajno), ako mu ministrstvo za promet zagura najmanj iste podpore, kot jih uživajo ostali delavci po splošnem zakonu.

Ta člen je zelo jasn in je z njim povedano, da dajatve železniškega bolniškega fonda ne smejo biti nikdar manjše od dajatev, ki jih izplačuje Okrožni urad za zavarovanje delavcev, večje pa so seveda lahko.

Centralni upravni odbor bolniškega fonda, o katerem zvezarji vedno trdijo, da sede v njem vplivni zvezarski zastopniki, pa je na eni zadnjih sej naredil pod št. C. U. 2395/32 sklep, da vdova nima pravice na podpore za slučaj poroda otroka, ki je bil rojen po smrti člana. Ta svoj sklep utemeljuje centralni upravni odbor z naravnost salomonsko motivacijo: Priznava, da § 6 zakona o zavarovanju delavcev res predvideva za železničarje najmanj one pravice, ki jih imajo delavci pri Okrožnem uradu, vendar pravi, da velja ta § 6 samo za prvotne določbe zakona, nikakor pa ne za dopolnitev zakona o zavarovanju delavcev, ker je bila ta ugodnost že enkrat izkoriščena, ko se je izdelala naredba o zavarovanju železničarjev ter se ne more sedaj še enkrat izkoristiti.

Zakon o zavarovanju delavcev je bil kasneje dopolnjen in se s posebnim določilom predvidevalo, da ima vdova za otroka, ki je bil rojen v roku petih mesecev po smrti člana, pravico na vse podpore za slučaj poroda. Te podpore Okrožni urad redno plačuje.

In sedaj pridejo gospodje zvezarji v

Centralnem upravnem odboru bolniškega fonda in ne priznajo ubogi vdovi, ki je že itak s smrtjo moža najtežje prizadeta, podpor iz bolniške blagajne za slučaj, da po smrti moža rodi otroka. Upamo, da bo delavstvo izprevidelo, kako znajo zvezarji zastopati interese delavstva in da bo iz tega izvajalo primerne konsekvence.

Zvezarji zborujejo.

35.000 imajo po svojih izjavah registriranih članov, saj pretežni večini potom platnih spisov službeno odtegujejo. To maso je treba navdušiti. In šli so gospod Gjurič sam, obdan s špicami zveze iz Zagreba, Sarajeva, Subotice na vojni pohod v Maribor, da pregledajo trume zvestih in navdušijo tisoče mariborskih članov.

Klaverni so šli iz Maribora, ker komaj 200 najzvestejših je prišlo poslušati — gospoda predsednika zveze iz cele države — kako jim bo pojasnil vse do brote, ki so jih bili deležni tekom zadnjih dveh let. Pretežna večina železničarjev je pa dejala: ostanimo doma, ker »štednje« že dosti poznamo in g. Gjurič nam vendar ne more drugega povedati, kakor kako so štedili.

Ne čudimo se, da je bil Tumpej nejevoljen, ker njegovi bataljoni niso primarširali. Bo moral porabiti še druga sredstva — nekaj se jih je naučil celo v svojem udejstvovanju v bivši Avstriji — in na to bo bolj klapalo. Pa brez zamere, g. Tumpej!

Šli so zvezarski generali v Zagreb in sklicali shod v veliko kantino v delavnici. Če ima tam shod savez, pride 1400 in več železničarjev. Ker je imela sedaj shod zveza, ki ima ves Zagreb za seboj, so morali prireditelji v naprej odpreti okna, da bo velika masa železničarjev, ki ne bo našla prostora v dvorani, lahko od zunaj skozi okna poslušala odrešilne besede edinih pravih rešiteljev.

Predno so začeli shod, so začeli previdno zapirati okna, ne za to da ne bi ušel iz dvorane zrak, ki ga je bilo polno, marveč zato, da se ne bi od zunaj videlo polomijade, — saj je prišlo komaj 100 železničarjev, všteti pri tem tudi naše sodruge, ki so šli radi kontrole —. Naj nam ne zameri g. Sabljak. Časi so danes drugi, kakor leta 1920 v Sisku, ko smo še ponosno vihteli drugačen prapor!

Upokojenci — pozor!

Podaljšanje veljavnosti rumenih ukoričenih legitimacij za upokojence in njih družinske člane za leto 1933.

Pod št. 30963/I-32 je direktcija drž. železnice v Ljubljani dne 19. novembra izdala okrožnico sledeče vsebine:

Za podaljšanje veljavnosti rumenih legitimacij za leto 1933 je predložiti direktciji po dva spiska in duplo, in sicer:

Prvi spisek za upokojence, ki jim nakazuje pokojnino direktcija drž. žel. v Ljubljani in

drugi spisek za upokojence, ki jim nakazuje pokojnino Dravska finančna direktcija v Ljubljani.

Iz oblasnih sekretarijata.

Vjesti oblasnog sekretarijata Zagreb.

Kako zagrebačka Direkcija tumači pravo radnika na dopust?

Radnicima zagreb. ložionice uskraćivan je godišnji dopust bez navoda razloga. Službenim putem a i preko našeg sekretarijata u Zagrebu radnici su se žalili protiv ovog uskraćivanja u više navrata. Konačno je Direkcija dne 13. oktobra o. g. brojem 31698-IV-1932 dala pismeni odgovor, u kojem kaže:

»Na Vašu predstavku od 24. IX. o. g. u predmetu podele godišnjeg odmora saopštavam Vam, da shodno članu 49 Pravilnika o pom. osoblju plaćeni godišnji odmor pripada samo stalnim radnicima i to posle neprekidnog rada kod saobraćajnih ustanova.

Službenici Milković Ivan i Hranitelj Stjepan nisu još postigli stalnost te nemaju pravo na plaćeni odmor.

Jakovina Antun prekinuo je službu, te nema neprekidno 10 godina rada.

Vsi drugi upokojenci (§ 25—2 prav. 143) predložili legitimacije oni železniški direktciji, ki se nahaja na teritoriju, kjer je oblast, ki jim nakazuje pokojnino.

Spiske je sestaviti analogno kot za aktivno osebo po objavi št. 47 ex 32 z naslednjimi izpremembami:

1. Zvanja se navedejo taka, ki jih je imel upokojenec ob času upokojitve, tako tudi pri upokojencih, ki niso bili prevedeni po zakonu o. d. s. o. iz leta 1923 odn. 1931.

2. Glede časa aktivnega službovanja je navesti datum vstopa v službo in datum upokojitve, in sicer na podlagi službenih pripomočkov in penzijskih dekretov; le če upokojenec odn. vdova dekreta ne bi mogli pokazati, je od njih zahtevati tozadevno pismeno izjavo o času aktivne službe. Pravilna navedba časa aktivne službe je važna z ozirom na § 9 točko 5 prvi in drugi odstavek, ker imajo upokojenci, ki niso služili 20 let, pravico do legitimacij zase in za rodbinske člane le, če prejemajo dodatek na skupoče za sebe in rodbinske člane.

3. Vozni razred: pri poduradnikih, ki niso bili prevedeni na zakon iz leta 1923 ker so bili preje upokojeni, je navesti višino zadnje letne plače. Za vsak vložek je ubrati znesek po 1 Din, katerega je odvesti glavni blagajni, kakor je določeno v razpisu št. 26:1582, predzadnji odstavek; odvod zneska je koncem spiska navesti.

Prolongirane legitimacije bo direktcija takoj po izvršeni prolongaciji vrnila stanicam, ki jih izroče upokojencem; vložke k legitimacijam pa bo na podlagi spisov doposlala naknadno. Te vložke za leto 1933 je izročiti upokojencem šele proti koncu tekočega leta proti vrnitvi vložka za leto 1932. Vrnjene stare vložke je odvesti odseku 1/2-v direktcije. Za manjkajoče stare vložke je ubrati po 100 Din za komad (odlok G. d. br. 1726/32 v Službenih novinah s. u. br. 4/1932).

Načelnik občega odeljenja: Dr. Fatur, s. r.

Opozarjamo torej upokojence, da svoji postaji takoj predlože legitimacije za se in za rodbinske člane ter istočasno tudi vrnejo stare vložke, v kolikor so jih že izrabili. Ako vložkov še niso izrabili, jih seveda lahko izrabijo do konca letošnjega leta.

Zdravljenje ponesrečencev — rentnikov v bolnicah.

Pod št. 1853/I-HF od 10. XI. 1932 je izdala direktcija glede zdravljenja ponesrečencev po nezdodah razpis, ki odreja, da se ponesrečenec lahko zdravi v bolnici za neomejen čas (tudi dve leti če je potreba. Op. ur.). Ker je ta okrožnica izredno važna, jo priobčujemo:

Centralna uprava humanitarnih fondov za drž. prometno osebo v Beogradu nam je poslala na vprašanje, če ima ponesrečenec-rentnik smiselno določbam al. 1 § 63 Naredbe M. S. št. 16276/22 od 30. 5. 1922 pravico do brezplačnega zdravljenja v bolnici na posledicah nezgode do ozdravljenja v breme drž. prometne ustanove brez oziroma na določila al. 1 § 56 cit. naredbe glede 26 tedenske dobe bolniškega zdravljenja, ali pa gredo v danih primerih smiselno določbi al. 14 § 64 cit. naredbe bolnooskrbni stroški po izteku 26-tedenske dobe zdravljenja v breme ponesrečenca-rentnika, pod C. U. št. 2863/32 pojasnilo, da ima v službi ponesrečeni pravico do brezplačnega zdravljenja v bolnici za neomejeno dobo do ozdravljenja ne glede na določila al. 1 § 56 Naredbe M. S. št. 16276/22 od 30. 5. 1922, ki veljajo v primerih navadnega obolenja.

Naročam gg. šefom službenih edinic, da postopajo po prednjem razpisu in o njem obveste v poštevi prihajajoče osebe.

Direktor: Ing. Klodič, s. r.

Direktor: Ing. Klodič, s. r.

Iz oblasnih sekretarijata.

Umoljavate se da izvolite Vaše članove u buduće uputiti na službeni put t. j. da se umesno ili pismeno obrate prvenstveno svome neposrednom starešini sa žalbama i molbama za razjašnjenje pojedinih zakona i propisa.

Izgleda, da je ovim svojim riješenjem Direkcija htjela dati jedno tumačenje. — Medjutim, mi poslije ovog objašnjenja tek neznamo, da li imaju pravo na godišnji odmor »stalni radnici« ili pak radnici »posle neprekidnog rada kod saobraćajnih ustanova«. Koliko mi znamo, pravo na plaćeni godišnji odmor pripada svim stalnim radničima bez obzira na prekidani ili neprekidani rad.

Značajan uspjeh naših napora.

Starijim radnicima priznata stalnost.

Već od god. 1930. jedno goruće pitanje čekalo je svoje riješenje: priznanje stalnosti svim onim radnicima, koji su nakon 33 godine života došli k železnici, po ranijim propisima stekli stal-

nost in bili članovi penzionih fondova. Tome priznanju opirali su se na sve strane, a posljedica je bila, da su svi ti radnici prevedeni kao privremeni i da su bili lišeni sviju prava stalnih radnika. Uskraćivan im je i godišnji dopust, koji je vezan za stalnost. Na svim mjerodavnim mjestima intervenirao je naš Savez nebrojeno puta, da bi se ta nepravda uklonila. Traženje stalnosti za te radnike pojačano je bilo činjenicom, što se iste nije primalo ni u penzionu fond, koje primanje je isto vezano za stalnost.

Konačno je, izgleda, led probijen: ljubljanska željeznička Direkcija dala je našoj centrali odgovor, kojim potvrđuje, da je to pitanje riješeno u smislu traženja, t. j. da je svim tim radnicima priznata stalnost a time i prijem u novi Penzionu fond.

Ovakvim riješenjem uklonjena je jedna velika nepravda, koja je skoro tri godine teško pogadjala veliki broj željezničkih radnika. Ovo riješenje predstavlja ujedno i veliki uspjeh naših napora i naše borbe. Da nije bilo teško je pitanje, da li bi riješenje te stvari ispalo povoljno. Iz ovoga treba ujedno svi željeznički radnici i službenici da crpe poduku, da im je organizacija bezuvjetno potrebna i da teško griješi svaki onaj, koji od nje stoji po strani. U organizaciji nam je spas!

Dopisi podružnica i povjereništava.

ZAGREB.

Naduivanje žutih svršilo sa fijasom.

Hiljadama velikih i malih letaka sazvana je za subotu dne 19. XI. o. g. u prostorije željezničarske kantine »skupština članova i nečlanova« nacionalnog udruženja. Kao atrakcionu tačku najavljen je izvještaj predsjednika centralne uprave udruženja iz Beograda.

Iz puke znatiželje sakupilo se na toj »skupštini« oko 100 lica, u koji broj ulaze i delegati iz Beograda, Ljubljane, Subotice, Sarajeva itd. Pred upravo poražujuće malim brojem prisutnih govorili su predsjednik centralne uprave i delegati iz spomenutih mjesta. Govorili su o svemu i svačemu, samo ništa o stvarnim i aktuelnim željezničarskim pitanjima. Nekoliko radnika, koji su došli da čuju šta je sa novim Pravilnikom, šta je sa izmjenama Zakona i t. d. nisu saznali ništa. Delegati su redom pričali o »velikoj snazi« udruženja, o »velikim akcijama« i slično. Naljčili su vašaškim trgovcima, koji vikom i deranjem preporučuju svoju robu, koju i pored toga ne će nitko kupiti. Po njihovo prazno pripovijedanje nismo trebali da idejno na sastanak, bilo je općenito mišljenje i onih, koji su do kraja na sastanku se zadržali.

Ovo napuhavanje žutih u Zagrebu je sasvim suvišno. Nijedan svijestan željezničar za njima ne će poći, pa ma koliko se napuhavali. Željezničari žute predobro poznaju, stoga je potpuno uzaludan trud, da ih se uvuče u žuta kola in da budu svakomjesečno šišani za članarinu, od koje nikad nikakve koristi imati ne mogu. **Jedan od prisutnih.**

IZ RADIONICE.

Kad se nema saosjećanja za radnike.

Od kada smo prestali dobivati ugljen iz ložionice i od kada nas ugljenom snabdjeva sama radionica, od tada ne dobivaju naši radnici više dobrog ugljena. Naročito se dobava ugljena za radnike pogoršala od vremena, od kada je šef radionice g. Vidic. Ako nešto ugljena i dodje, to je smeće, koje pokupe nekolicina, a ostali ugljena uopće ne mogu dobiti.

Ova nevidljivost prema radnicima jest, navodno, posljedica, što radnici na vrijeme ne uplaćuju odgovarajuće iznose. Radnici mogu rate za ugljen plaćati kad mogu, a ne kad hoće. Ovo neka bi uvažio g. upravnik i — slijedom toga — neka podavanje ugljena uredi tako, da će ga svaki radnik moći dobiti prema potrebnjoj količini.

KOLODVOR SAVA.

Kod nas je izdavanje ugljena potpuno obustavljeno. Navodno je to posljedica »izvršne« manipulacije na ugljenom sa strane g. šefa Jovanovića. Službenicima se izašlo toliko u susret, da mogu

dobiti ugljen na gl. kolodvoru, ali je to na njihovu štetu, jer moraju za podvod plaćati najmanje 30 do 50 dinara više, nego bi trebali, kad bi ugljen mogli dobiti u svojoj stanici.

Bilo bi za željeznicu i za službenike korisno, da se ljude, koji nekom poslu nisu dorasli, makne i metne tamo, gdje ne će moći da djeluju štetno.

TEŽAK POLOŽAJ NAŠIH DRUGOVA U DUNAVSKOJ BANOVINI.

Dopis iz Subotice.

Od prvog dana našeg organizacionog rada među željezničarima Dunavske Banovine izloženi smo neprilikama. Očekivali smo, da ćemo kod stvaranja naše organizacije imati neprijatnosti, ali da će te neprijatnosti uzeti toliko maha, to uistini nismo očekivali. Nadali smo se, da je sredina, u kojoj ćemo propagirati ideje slobodnog radničkog pokreta, toliko napredna i kulturna, da nam neće činiti smetnje. Ta slobodnom radničkom pokretu nigdje na svijetu, gdje god imade t. zv. napredne kulture, ne čine se smetnje, pa se, valjda, ne će ni kod nas, bilo je naše mišljenje prije nego smo počeli radom.

Naše mišljenje je, kao što nas događaji upućuju, skroz pogriješno: naša sredina još nije toliko napredna, da bi bez otpora mogla trpjeti ideje slobodnog radničkog pokreta. Ta sredina, doduše, nema nikakvih ideja, sa kojima bi se slobodnom pokretu mogla suprotstaviti: protiv slobodnog pokreta upotrebljuje se sila vlasti i sila položaja. Kako je naš rad u svakom pogledu legalan i vrše ga ljudi, koji su u nacionalnom in političkom pogledu potpuno ispravni, to ih se silom ne može onemogućiti. Pokušava se ali to učiniti silom položaja; onemogućiti ih kao željezničke radnike i službenike. Da bi se u tome uspjelo, svaki čas im se priredjuju neke neprilike u poslu. Krivice, ako ih nema, se izmisle. Cijelom svijetu je poznato, da je naš Savez legalna i po vlastima priznata organizacija, koja za sve svoje članove izdaje novine Ujedinjeni Željezničar.

U današnjim prilikama vrlo je teško naći ispravne riječi, sa kojima bi se ovakva niska rabota mogla dovoljno osuditi. Naš pokret i naše novine nikad nisu bili komunistički. To vrlo dobro znadu i svi oni, koji nam stalno prijete nekim misterioznostima i vrše niska potskazivanja i denunciranja. Pa šta im ipak naš pokret toliko smeta? O znamo i to. Naš pokret jest pokret za istinu i pravdu! Hoćemo da savjesno vršimo svoje dužnosti, ali istovremeno tražimo i savjesno ispunjavanje naših prava! Odlučni smo protivnici svake nepravde, svake korupcije i svake nepravilnosti. Protiv svih tih poroka piše odlučno i naš Ujedinjeni Željezničar. To pak nekoj gospodi kod željeznice ne ide u račun. Nijma je potreban mrak, bespravlje i apsolutna pokornost. Naš pokret im u tome smeta i radi toga mu treba sjeći glavu.

Protivno svim neprijatnostima i teškoćama mi ćemo nastaviti radom. Nastaviti ćemo u dubokom uvjerenju, da je naša konačna pobjeda ipak na našoj strani. U borbi između svjetla i mraka, između pravde i nepravde, istine i laži pobjediti će ono što je ljepše i plemenitije.

Nazadak željezničkog saobraćaja.

Izraženo u milijonskim tona-kilometrima nazadak željezničkog saobraćaja — prema dokazanim podacima — bio je u pojedinim zemljama slijedeći:

	Austrija	Njemačka	Italija	Kanada	Američke drž.
Decembar 1928	4715	1030	6808	54961	
Decembar 1929	4874	1031	3767	52618	
Decembar 1930	245	3846	879	3706	42377
Decembar 1931	249	2839	801	3024	33088
Juli 1932	218	3045	?	2614	27835

Retko koji podatci bi nam mogli privrednu krizu prikazati u jasnijoj bii od ovih. Smanjeni promet željeznice nije ništa drugo već ogledalo smanjene potrošnje proizvedenih dobara. U Americi daleko više nego u pojedinim državama Evrope. Potrošnja, međutim, smanjena je uslijed opadanja kupovne moći ogromnog broja pučanstva. Broj

besposlenih u Americi cijeni se na 12 milijuna lica, što znači, da oko 40 milijuna osoba nema sredstava za život.

Ove brojke nam još nešto otkrivaju: privrednu krizu a time i krizu saobraćaja nemoguće je riješiti novim otpuštanjem radnika i pogoršanjem uslova rada! Bezuvjetno mora se skratiti radni dan na najviše 6 sati dnevno i povećati radničke zarade, da bi se s jedne strane uposlili besposleni i s druge povećala kupovna moć širokih narodnih redova. Samo ovakav obrat u politici prema radničkoj klasi kadar je da otkloni privrednu krizu i poboljša prilike u saobraćaju.

Sa Industrijskih pruga.

Članski sastanak željezničara u Drvaru i Prijedoru.

Na poziv podružnice USŽJ u Drvaru održan je 17. nov. 1932 članski sastanak, na kojem je bio prisutan i drug Župančić, Oblas. sekretar iz Banjaluke.

Drug Župančić podneo je opširan izvještaj o dosadanjem radu Savezne uprave i Oblasnog sekretarijata za popravak položaja industrijskih željezničara. Iz samog izvještaja drugovi su mogli uvidjeti da se je naročito u ovoj godini pokušavalo sve, da bi se položaj osoblja zaposlenog na industrijskim prugama popravio. Napomenuo je i to, da se do danas našim predstavkama nije udovoljilo to da se još do sada nisu počeli izvadjati postojeći zakonski propisi na industrijskim prugama.

U svima predstavkama kao i na javnoj anketi, koja je bila održana 15. maja u Banjoj Luci, prikazali smo općenito težak i nesnosljiv položaj industrijskih željezničara, te tražili od mjerodavnih ništa više nego da zakonske propise poštuju ne samo radnici nego i poslodavci. U prvi mah mislili smo, da je već stime stvar rešena te da će mjerodavni uvidjevši naše opravdane zahtjeve pobrinuti se za pravilno provodjenje postojećih zakonskih propisa, ali do danas i ako je već od tada prošlo preko pet mjeseci nije se pristupilo rešavanju naših predstavki, dok se položaj industrijskih željezničara iz dana u dan sve više pogoršava.

Da se je tražilo samo opravdanu zakonsku zaštitu vidi se i iz toga, što i danas kod »Šipada« zaposleno osoblje ne dobiva plaćenih prekovremenih sati, kako to zakon o zaštiti radnika predviđa. Da se radi prekovremeno podneli smo dovoljno dokaza, da bi se ovom pitanju posvetila osobita pažnja.

U predstavi naveli smo takodjer, kako se postupa sa pojedinim željezničarima. Ako se koji od osoblja potuži, da je preterečen sa službom, odgovara mu se: »ako nemožeš, daću drugoga, a tebi ću dati 15 dana dopusta da se ispavaš.« Nadalje se je tražilo da se zavede pravedniji postupak sa osobljem, jer nekoji gosp. »šefovi« osoblje nazivaju sa »marvom« i drugim raznim pogrdama, koje ovdje ne možemo navesti.

Nadalje se je podnela predstavka na mjerodajno mesto radi naplate kultura u opštini Drvar te se očekuje skoro rešenje, jer je gosp. načelnik Tehničkog odjeljenja zatražio od opštine objašnjenje, zašto se je radnicima kultura naplaćivao u visini od 90—500 dinara. Pored izvještaja na sastanku se je raspravljalo i o organizacionim pitanjima te je konstatovano da podružnica napreduje te da će sada ponovno ojačati, jer je veliki broj željezničara uvidjeo, da će jedino putem svoje stručne organizacije doći do svojih prava i postići bolju budućnost.

Drugovi sa »Šipadove željeznice« ozbiljno su shvatili, da će im jedino putem jake organizacije uspeti zadobiti bolja prava i bolju budućnost, što do sada nisu mogli, jer nisu bili dovoljno usled čega je ostalo oko 700 radnika bez zacije putem koje bi se borili svi za jednoga a jedan za sve!

U utorak na večer 15. nov. održali su željezničari i u Prijedoru vrlo dobro posjećen članski sastanak, na kome je jednako kao i u Drvaru referisao drug Župančić. Na sastanku je pored ostalih drugova govorio i drug Tkalec te je u glavnom podneo izvještaj o deputaciji u Beogradu te napomenuo, da je sa radom savezne uprave sjeme posijano i

nadati se je, da će ono uroditi time, da se pored dužnosti regulišu i prava industrijskih željezničara po odredbama postojećih zakona.

Klevetnici na poslu.

Nastupom opšte privredne krize u Jugoslaviji veliki broj preduzeća obustavio je svoje poslovanje tako i početkom o. g. fabrika celuloze u Drvaru potpuno je obustavila svoje poslovanje, usled čega je ostalo oo 700 radnika bez zarade. Isto tako i preduzeće Šipad smanjilo je svoju produkciju redukcijom radnog vremena, a posle je ukinulo mesečne plate saobraćajnom osoblju na svojoj željeznici te veoma reduciralo mesečne zarade. Ovim teškim momentima počela se je i u Drvaru osnivati neka nova žuta organizacija, koja kaže, da je jedini spasioč za sve radnike u Jugoslaviji. I u ovom momentu važi stara poslovice »u mutnom se ribu lovi« ili »dockan Marko na Kosovo dodje« jer sigurno se radnici zavedaju svoje dužnosti i znadu gdje jim je mjesto. Interes poslodavaca i interes radnika različit je i svakome radniku je jasno, da oni »spasitelji« radnika, koji bacaju blatom i klevetama na radničke povjerenike, rde samo u interesu poslodavaca. Sve klevete tangiraju i mene kao starešinu radničkih povjerenika željezničara Šipada i kao predsjednika podružnice Ujedinjenoga saveza željezničara Jugoslavije u Drvaru, koji je u sklopu slobodnih radničkih sindikata u Jugoslaviji i kojemu je kao takvom zakonom dozvoljeno raditi među željezničarima i zastupati njihove interese. Slobodan sam zamoliti putem javnosti ovu gospodu, koja podmeće kukavička jaja našim drugovima i meni lično, neka se prodju tih kukavičkih jaja nazivajući me kao komunistu i šta ja sve znam. Neka izadju na javnost i dokažu šta sam ja uradio protiv interesa radnika. Ova gospoda nastoji svim silama, da me prikaže kao prljavog čoveka među radnicima. Na drugi strani opet nastoje, da me prikažu kod političke vlasti kao opasnog po državu. Ja opet mislim, da vlasti vrlo dobro znadu, da sam ja sin ove zemlje i da imam pravo na život te kao takav nisam se nigdje ogrešio u građansku dužnost. O mome radu u organizaciji kao i o radu radničkog povjerenika polažem uvijek javno računa svim članovima, koji su me birali u ove funkcije te izjavljujem, da ću i dalje svim silama raditi na dizanju radničkog pokreta i Ujedinjenog saveza željezničara Jugoslavije, jer znadem, da mi je mesto kao željezničaru samo u ovoj klasnoj željezničarskoj organizaciji te pozivam sve još neorganizovane željezničare, da pristupe u organizaciju te se putem organizacije bore za poboljšanje svog materijalnog stanja. A sad mirne duše i spremno čekaću osudu, koju mi spremaju neka gospoda u Drvaru.

Živeo Ujedinjeni savez željezničara Jugoslavije!

D. Slomović.

Neispravno podjelivanje godišnjih dopusta.

Još u mj. julu o. g. dostavljena je u našu ložionicu okružnica matične ložionice iz Zagreba, po kojoj se godišnji dopusti radnika i službenika imaju reducirati na manje dana, nego je to propisima zagarantovano. Kao posljedica te okružnice dešava se, da radnici sa istim godinama službe dobijaju različite dopuste: jedan može dobiti 15, a drugi samo 10 dana.

Mi smatramo da je to potpuno nepravilno i da uprava ložionice u Zagrebu nema nikakvog prava, da mijenja postojeće propise. — Radnicima su dopusti zajamčeni Pravilnikom, donešenim na osnovu Zakona i po Ministarstvu Savjetu, pa se njihove odredbe imaju poštivati.

Oblasni sekretarijat poduzeo je protiv otkidanja dopusti potrebne korake. On traži strogo poštivanje postojećih propisa. Kao što se od radnika traži vršenje njihovih dužnosti strogo po propisima, isto tako nadležni treba te propise da poštuju, kad govore o pravima radnika.

Radnik.

SODRUG ALI SI ŽE PORAVNAL NAROČNINO!

Dopisi.

P. s. Zidani most. Obračamo se do Vas s vprašanjem, ali se radi naših brezplačnih dopustov res ne da nič ukreniti? Mi moramo vsaki mesec biti 5 dni doma in sedaj je prišla okrožnica, da če je kateri boloval, da mora vse eno biti še tistih 5 dni brezplačno doma. Potem, ker se je poleti par mesecev delalo na štihte, se sedaj zahteva, da morajo progovni delavci naknadno sedaj za določene mesece ostati po več dni doma. Toraj ali res ni nikake pomoči nikjer za delavca? Zima je tukaj, raztrgani smo kot cigani, doma zmrzujemo in gladujemo z družinami vred, ker nimamo denarja, da bi kupili drva ali premog. Niso več redki slučaj, ko dobi delavec pri izplačilu 15 dinarjev in celo manj. S kom naj na to živi sebe in družino.

Druga leta so bili stari pragi razdeljeni že oktobra, sedaj se bližamo že koncu novembra, a o starih pragih ni še nobenega duha, ter se govori, da jih sploh ne dobimo. **Kmalu bomo čarovniki.** Progovni čuvaji so dobili letos zaradi štednje stare prage za ogrevanje čuvajnic in nič premoga. Vsak dan smejo porabiti po en prag. Prage so dobili cele, morajo jih sami žagati in cepiti. Pri tem morajo seveda rabiti lastno orodje, sekuro in žago in niti pile ne dobijo, da bi si žage izpilili. Dobro bi bilo, če bi na pr. sekciji načelnik vsaj za en dan prenesel svojo pisarno v eno čuvajnico in bi poskušal z enim pragom kuriti pri tolikratnem odpiranju čuvajnic. Gotovo bo moral prinesiti seboj dva kožuha!

Za službene prostore na postajah se je tudi dobro preskrbelo, še posebno pa za bločnice. Dali so za ogrevanje velenjski premog in sicer za bločnico po nekod za 24 ur 8 kg tega premoga. Ne vemo, ali naj bločnikov prinese seboj od doma drva, da zakurijo in na to ta velenjski premog, ki je ves moker in vlažen, posuši, na to pa naj razdeli teh 8 kg na 24 ur in da vsako uro 30 dek na ogenj. Res, treba bo iti po fakirje v Indijo, da bodo naše bločnike podučili, kako se kuri brez premoga in na to bomo lahko prištedili ves premog.

Ljubljana gl. kol. Zopet se oglašamo. V Ljubljani imamo na glavnem kolodvoru postojanko nadkretnika, ki je pravo lego rematizma. Je to ozka baraka, ki ji je stvarnik privoščil tri prav majčkene okence, piha pa veter iz štirih svetovnih strani vanjo. Ni čuda, da si uslužbenec nakopije bolezen. Prosimo g. šefa saniteta, da si ogleda enkrat to postojanko nadkretnika v sredini in istočasno pregleda tudi utice premikačev, da bo videl, če le ena odgovarja zdravstvenim predpisom.

Preskrbljevanje s premogom je tudi poglavje samo za se. Za ogrevanje nekaterih službenih prostorov dobimo neko rujavno zmes iz velenjskih rudnikov, za gotove pisarne pa je na razpolago tudi trboveljski kosovec. Ne vemo, kako se klasificira prostor in naš zelo zanima, za katere prostore je določen velenjski premog, za katere pa drugi.

Od 1. do 15. decembra je napovedana na naši postaji revizija službene obleke in distinkcije. Vse osebe mora imeti obleko do 15. decembra »tip top«, istočasno seveda pa se je oseba sporočila, da se mu bo odtegnilo 11% od že izplačanega pavšala. — Kdor bo imel slabšo obleko in se bodo ugotovile pomanjkljivosti, bo vsled tega dodeljen na slabše položaje.

Maribor kor. proga. Nisem Vaš član, vendar redno berem Vaš list, ki ga smatram za edini resen list med železničarji ter Vas vsled tega nadlegujem ne v moji osebnosti, marveč v splošni zadevi našega ubogega delavca. V zadnji številki sem bral članek iz Dravograda, iz katerega sledi, kakor da bi morda progovni mojster zahteval od delavcev tako ogromno delo. Vem, da je to odredil načelnik progovne sekcije ing. Debevc, ki je dal ven vsem progovnim mojstrom cirkular te-le vsebine: »Naročam, da mora vsak delavec izmenjati na lokalni progi 6 komadov prago, na glavni progi pa 4 komade. Za koroško progo velja izvezmi postajo Maribor norma 6 komadov. Na tej storitvi vztraja direkcija, pa če bi morala odstraniti vse, od delavcev do nadzornika proge. Blagovolite s tem nalogom sprizaj niti delavce in desetarje.«

Zadevo naj vam pojasnim v toliko, da je omenjena zahteva povsem neizvedljiva. Izvedljivost iste pa je v mnogi meri odvisna od šefov, ker so oni dolžni poskrbeti delavcem primeren material in orodje, kar pa niso storili. Dobro plačan in prehranjen predvojni delavec je pri dobrem materialu in orodju in pri skupinah, močnih od 16 do

24 delavcev, napravil na progi na podlagi tehničnih predpisov pri 10-urnem delavniku 2,5 do 4 prage. Naš sedaj sestradan, slabo plačan in oblečen delavec naj pri skupinah od 4 do 7 mož (večje skupine so redke) pri pomanjkanju najpotrebnejšega materiala in orodja napravi še enkrat toliko kot pred vojno.

Državni svet je priznal nižjim poštnim uslužbencem samostojno društvo.

Čim je stopil lansko leto v veljavo novi uradniški zakon, so šle razne sile na delo, da uničijo društvo nižjih pošt-nih uslužbencev, ki ni hotelo vedno trobiti v oni rog, ki so ga nastavljalni razni višji. Prišlo je tako daleč, da je ministrstvo saobračaja res prepovedalo to društvo, na kar se je društvo pritožilo na državni svet, ki je pritožbi ugodil. Ob tej priliki je objavil »Poštar«, glasilo nižjih pošt-nih nameščenecv, članek, ki ga delno ponatiskujemo:

Petnajstmesečna bratomorna, često ne-lepa borba, je odločena. Od vzhoda je zasvetila luč in obila z zlatimi prameni palmo zmage. Vendar ne gre za zmago kot tako, gre predvsem za intenzivno nadaljevanje plodonošnega društvenega dela v korist vseh p. t. t. uslužbencev po vsej državi.

Razsodba državnega sveta in tozadevni odlok ministrstva, ki jo je Osrednje društvo nižjih p. t. t. uslužbencev prejelo te dni, se glasi takole:

Državni svet Kraljevine Jugoslavije.

Št. 39.854-32, 26. avgusta 1932, Beograd, V imenu Njegovega Veličanstva, Aleksandra I., kralja Jugoslavije, je Državni svet

v svojem III. oddelku, sestavljenem iz svetnikov: Sagadina dr. Stefana kot predsednika, Sardelica dr. Rudolfa, Perkovića Anteja, Nikolića Vojislava, Peibića dr. Teodorja kot članov in v. d. zapisničarja Todorovića Dragoljuba, vzel v razpravo tožbo »Društva nižjih pošt-nih dr. uslužbencev poštne stroke v Ljubljani«, vloženo proti odloku ministra za promet (p. t. t.) od 31. julija 1931. leta, št. 58.511, s katerim jim je bila odbita zahteva, da bi poleg organizacije p. t. t. uslužbencev ustanovili svoje samostojno društvo. Ker je proučil tožbo, osporjeni od-

lok in ostale spise, ki se nanašajo na to zadevo kakor tudi ministrov odgovor na tožbo, poslan z dopisom od 28. oktobra 1931, št. 94.325-31, je Drž. svet dognal, da je osporjeni odlok protizakonit iz naslednjih razlogov:

Po odst. 7. § 76. zakona o uradnikih sme obstajati samo po eno društvo iste stroke in iste uslužbenske vrste za vso državo. Ta društva ne smejo imeti okrajinskega, verskega ali plemenskega obeležja.

Iz osporjenega odloka pa se vidi, da so bila po odstavku 1. § 76. omenjenega zakona potrjena pravila organizacije p. t. t. uslužbencev s sedežem v Beogradu in da zato glede na odstavek 7. § 76. ne more obstojati še kako drugo samostojno društvo. Tako stališče ministrovo se ne more upoštevati, kajti če izhajamo odtoč, da sme po odstavku 7. § 76. obstajati samo po eno društvo iste stroke in iste uslužbenske vrste, tedaj ni obstojala nobena ovira za odobritev tudi društva nižjih državnih uslužbencev poštne stroke ker bi bilo tako društvo samo društvo ene uslužbenske vrste — zvančnikov in služiteljev — odnosno samo nižjih uslužbencev, ki pa bi bilo za vso državo.

Iz razloga, ker bi obstoj označenega društva nižjih dr. uslužbencev poštne stroke ne bil v nasprotju s citiranimi odstavki 7. § 76. u. z., naj se osporjeni odlok, s katerim je bila zahteva omenjenega društva po nadaljnjem obstoju zavrnjena, razveljavi kot protizakonit.

Zato ter na osnovi čl. 17. in 34. zakona o drž. svetu in upravnih sodiščih drž. svet razsodja,

da se odlok ministra za promet (p. t. t.) od 31. julija 1931, št. 58.511 razveljavi.

Veseli nas uspeh nižjih pošt-nih uslužbencev, ki so si tako kljub vsem nasprotnikom in oviram priborili pravico do samostojnega obstoja.

Kaj je z dopustom nad 33 let starih delavcev?

V zadnji številki sem bral, da je rešeno vprašanje stalnosti naš starih delavcev, ki smo prišli na železnico starejši od 33 let, pa smo bili člani provizijskih zavodov. Sedem takoj k mojemu šefu in ga prosil za dopust, ki ga že dve leti nisem dobil, pa mi je odvrnil, da on o tem nič ne ve in da nimam pravice na dopust, ker sem nestalen delavec. Prosim podrežite pri direkciji, da izda tozadevno tolmachenje. — S. M. Marb. (K temu pripominjamo, da je savez dobil od g. direktorja pod št. 73/2 pr. od 10. nov. 1932 odgovor, da se te delavce sprejme v novi fond. Jasno pa je, da kdor je član fonda, mora biti istočasno stal en delavec in stalen delavec pa ima pravico na dopust. — Op. ured.)

STROGA NAVODILA RADI PRODAJANJA REŽIJSKEGA PREMOGA.

Ker so se množile pritožbe od strani trgovcev s premogom, da železničarji konkurirajo s tem, da po nižji ceni prodajajo režijski premog, je izdala direkcija pod št. 29384/IV-32 okrožnico sledeče vsebine:

Od Generalne direkcije državnih železnic smo prejeli pod G. d. br. 9131/32 od 29. 10. t. l. odlok sledeče vsebine: »Shodno odredbama pravilnika o sporednim prinaladnostima vsaki službenik drž. saobr. ustanova ima prava na odred-

jenju količino uglja po režijski ceni za svojo lično uporabo.

Medjutim primetilo se, da mnogi službenici svoj ugalj prodaju privatnim licima i poroč tega što je taj postupak zabranjen i kažnjiv. Prodaja režijskog uglja, namenjenog službenicima državnih saobr. ustanov uzela je pak razmere, da su se trgovci, koji se bave prodajom uglja u više mahova žalili Generalnoj direkciji.

S toga se moli direkcija, da upozori osoblje na posledice, koje će iskusiti u slučaju, da bude uhvaćeno u prodaji režijskog uglja, namenjenog njegovoj ličnoj upotrebi. U isto vreme direkcija će izdati nalog područnom osoblju, da povećaju pažnju prilikom izdavanja uglja osoblju in ne izdavat ugalj bez legitimacije osebe, koja ugalj želi podići.

Prednje naj se dostavi osoblju na znanje z opozorilom tudi na razpis št. 28 od 12. 7. 1930, oziroma dodatka k razpisu št. 28 od 19. 9. 1930 in objavo št. 16 od 4. III. 1932.

Za direktorja: Dr. Fatur, s. r.

NAROČITEV LETNIH BREZPLAČNIH KART ZA LETO 1933.

Pod št. 30729/I z dne 19. novemb. 1932 je izdala direkcija razpis sledeče vsebine:

Za naročitev letnih imenskih brezplačnih kart za leto 1933 je predložiti spiske, in sicer:

Spisek I: za šefe odsekov, katerim pripada karta po § 1 prav. 143.

Spisek II: za ostale uslužbenice, ki vr-

šijo stalno nadzorovanje delovanja eksekutivnih edinic odnosno morajo z ozirom na svoj službeni posel redno potovati, z obširnim točnim objašnjenjem, zakaj jim je imenska karta potrebna in za katero progo. Karte je naročiti le, če so neobhodno potrebne in se dotični ne bi mogli posluževati brez imenskih ou-porteur kart. Edinice predložijo spisek svojemu pristojnemu odeljenju, ki jih ima pregledati, potrditi faktično potrebo in v smislu pravilnika predložiti na odobrenje g. direktorju.

Spisek II je predložiti na celi poli — en izvod ostane pri direkciji, drugi izvod se predloži na Gen. direkcijo, zato naj bo čitljivo pisan in naj vsebuje to podatke:

Ime, zvanje in čin, progo, vojni razred, vrsto vlakov, objašnjenje zakaj je imenska karta potrebna in prazno rubriko za vpis številke.

Spisek III: Za karte, ki jih rabi osoblje za redno vožnjo v službo in domov, če stanuje izven kraja službovanja. Navesti je številko odloka, s katerim je dotična direkcija ali višja oblast odobrila, da stanujejo izven službenega mesta. Predložiti potom strokovnega odeljenja. Priloge: občinsko potrdilo o stanovanju, šefi edinic pa potrdijo, da se dotični res vozi redno domov. Pri pom. osoblju navesti dan vstopa v želez. službo.

Spisek IV: Za otroke, ki se uče obrti, je sestaviti v smislu objave š. 40/1932. Mesto šole je navesti trajanje učne dobe na podlagi predložene pogodbe in številko otrokove legitimacije (rdeča ali rumena).

Za dijake za šolsko leto 1932/33 se niso prejeli novih kart, temveč so se jim stare podaljšale do 31. 12. 1932, se bodo karte izstavile na podlagi že vloženih spisov po objavi št. 40/32.

Po prejetju naročenih kart je odvzeti vse do konca leta 1932 veljavne letne brezplačne karte in jih predložiti oddelku I/2-v. Spiske je predložiti do 5. 12. 1932, da se bo moglo z izstavljanjem kart takoj pričeti, ko dospejo tiskovine.

Za prolongacijo brezimenskih au porteur kart predložite dvojni spisek z navedbo številke karte, razreda in direkcije, ki jo je izdala. Etikete se bodo edincam dopostale in jih bodo te same prilepile v karte v odgovarjajočo rubriko za podaljšanje veljavnosti.

Načelnik občega odeljenja: Dr. Fatur, s. r.

Železničarji, pozor pred denuncijanti!

Zadnje čase so zopet postali aktivni razni denuncijanti, ki drugače po svojih strokovnih sposobnostih ravno niso med najboljšimi delavci, pa iščejo na drug način pota, da bi se pririnnili kjer koli že kam v ospredje, in če mogoče do kakih boljših položajev. Posebno so postali ti »dobrotniki delavcev« aktivni v kurilnicah in delavnicah, kjer iščejo v prvi vrsti svojih žrtv. Njihova taktika je sledeča:

Pridružijo se zlasti ob pavzah, ko delo počiva, odnosno ko se gre iz službe domov, skupinam delavcev, ki med seboj debatirajo o težkem položaju. Denuncijant navadno pri tem pogovoru prevzame iniciativo, začne zabavljati čez vse; samo da bi od ostalih delavcev izlekel kakšne izjave, ki bi jih mogel drugi dan izrabiti za prijavo, da so »proti državnim elementu« ali celo »komunistično navdahnjeni«.

Da ne bo nepotrebnih šikan, kaznovan in da ne bi prišle delavske družine po krivdi teh podležev ob kruh, naj pazijo vsi železničarji na te podle tipe; ki jih je lahko spoznati po njihovi vsiljivosti in naj nimajo z njimi najmanjšega opravka. — Najboljši odgovor na njih početje naj bo popoln prezir in če imajo še trohico poštenja v sebi, bodo tudi taki tipi spoznali, da so na krivi poti in se izpreobrnil.

Ok:

KARIERA MOŽINE.

Veseložalostna zgodba v sedmih dramskih scenah.

VI. scena.

Zvečer ob reki.

MOŽINA (stoli ob vrbi): Končano je. Vse življenje sem delal, zdaj pa, zdaj... (Zahiti.) O... O... (Se zaleti proti vodi, dvigne roke kvišku, pred vodo pa obstane.) Ne morem, res ne morem. (Zopet zdrvi proti vodi, pa prav tako zopet obstane na bregu.) Mraz me trese. (Si zavija ovrtnik.) U... u... mraz! (Zaslišijo se stopinje.) Ogrin gre, Ogrin. (Zbeži.)

POLITIK (je močan, postaven možakar. Na ramenu ima ribolovsko orodje): Možina, Možina, počakaj! Kam se ti tako mudi? Hudičev dedec, počakaj vendar! (Teče za njim. Oba izgineta. Čez nekaj časa privleče Politik Možino za rokav.) Lej ga trapastega dedca! Kaj sem se ti zameril? Sedi! Pomenila se bova! (Sede. Možina še vedno stoji.) Tak sedi no! Zakaj vraga se tako klavarno držiš?

MOŽINA (jezno): Ti si vsega kriv. Samo ti!

POLITIK (poskoči): Jaz — kriv? Kaj sem ti storil? Počakaj, da vržem udico v vodo. Se bo kaj vjelo.

MOŽINA: Ti si me včeraj zvabil na tisti prekleti shod, ti si me spodbujal, naj kričim: doli, doli!

POLITIK: Tako je! In to si štejem v posebno čast. Vsak poštenjak mora kričati: doli! Kdo pa bo še prenašal vso to svinjarijo? Kaj ti je naenkrat prišlo na um?

MOŽINA (jezno in žalostno): Saj to je tisto! Ta prekleti shod mi je požrl uradniško kariero! Zdaj je vsega konec... zato sem hotel skočiti v vodo.

POLITIK: Ne bodi otročji! Tega res ne razumem. V kakšni zvezi sta shod in tvoje napredovanje?

MOŽINA: Zapisoval sem zamudnike, hodil sem petnajst let po pol ure bolj zgodaj v urad. Hodil sem za Klopčarja po denar...

POLITIK: Za Klopčarja, za to narodnogospodarsko pijavko!

MOŽINA: ...po denar k Borštniku in Završniku. Objubil mi je, da me bo nagradil, da bom postal

uradnik. Zdaj pa... (Zahiti.) Videl me je včeraj na tistem shodu ter je vrgel moje napredovanje v koš.

POLITIK (se smehlja): No Možina, vidiš, kako krvavo resnične so bile besede voditeljev naše stranke? Zdaj na svoji lastni koži čutiš tisto, proti čemu so naši tako rekoč v ognju preizkušeni politični voditelji tako vehementno nastopali. (Na videz razburjeno, ognjevit.)

MOŽINA (dvigne glavo; žalostno): Nič več — uradnikov, nič več...

POLITIK (ognjevit, zanosno): To ne bo šlo! (Žuga s pestjo.) Čuj, Možina, kako praviš, kako je bilo s tistim denarjem?

MOŽINA: Hodil sem najmanj enkrat, včasih tudi po dvakrat na mesec po denar k Borštniku in Završniku. Poslednje mesece pa nam Borštnik in Završnik več ne dobavlja.

(Dalje prihodnjič.)